

Vzpenjavke

PLEZA, PLEZA NA DREVO

Pomembne rastline v vrtu so vsekakor tudi vzpenjavke. Velikokrat nam zakrijejo zid, ki ga nočemo videti, beton nam pobarvajo v zeleno, popestrijo nam vrtno ograjo ali pa ustvarijo cvetoč stožec sredi vrta. Nekatere se vzpenjajo same, drugim moramo malo pomagati. Nekatere prerastejo v prava drevesa, druge pa ostajajo nežne rastline, ki jim namenimo posebno skrb.

Pomladi nas s svojim cvetenjem najprej razveseli goli jasmin (*Jasminum nudiflorum*). Spada sicer med grmovnice z lokasto upognjenimi vejami, vendar ga je možno vzgojiti kot vzpenjavko. Razveseli nas koncem zime z nežnimi rumenimi cvetovi, ko druge rastline še spijo zimski sen. Pomladi cvetijo nekateri sroboti (*Clematis* v sortah), med prvimi gorski in rano cvetoče velecvetne gojene sorte. S svojim velikim belimi, roza ali vijoličnimi cvetovi nas razveseli tudi glicinija (*Wisteria sinensis* v sortah), ki cveti še pred olistanjem. Glicinija je zelo primerna za pergole, ker je hitro rastoča in poleti ne cveti, tako da pod njo ni čebel in os. Hitro rastoča je tudi troba (*Campsis radicans* v sortah). Cveti poleti z rumenimi, mareličnimi ali oranžnimi trobentastimi cvetovi, po katerih je dobila tudi ime. Pri trobi moramo paziti, da se nam ne razraste po celem vrtu, ker poganja iz zelo dolgih korenin in nam nova rastlina lahko požene tudi sredi vrta.

Poleti nas s svojim bogatim cvetjem razveseljujejo tudi vzpenjave vrtnice in plezava hortenzija (*Hydrangea petiolaris*).

Vse te vzpenjavke imajo rade sonce in dobro odcedna tla. Dodajati jim moramo hranila in jih varovati pred škodljivci, če želimo, da bodo bogato cvetele. Za svojo rast potrebujejo oporo in, vsaj na začetku, tudi našo pomoč.

Za zakrivanje dolgočasnih betonskih zidov in škarp je najbolj primerna triroga vajčijeva trta (*Parthenocissus tricuspidata 'Veitchii'*), ker se s svojimi priseski oprime podlage, pri tem pa je ne uničuje. Jeseni se obarva v oranžne in rdeče jesenske barve.

Kovačnikovci (*Lonicera* v sortah) imajo rajši kakor sonce, polsenčne ali senčne lege in večjo vlažnost tal. Cvetijo od pozne pomladi do konca poletja, nekatere zelo močno dišijo. Bršljan je vzpenjavka, ki bolje uspeva prav v senčnih legah, uporabljamo ga lahko tudi za pokrivanje tal. Bršljan svoje korenine požene v razpokah v zidovih, zato ni najbolj primeren za hišne zidove. Ima pa dobro lastnost – je zimzelen.

Da posadimo vzpenjavko, ni nujno potrebno imeti v vrtu zidu. Lahko jo posadimo ob leseni ali kovinski opori v obliki stožca, obeliska ali loka ali pa uporabimo drevo ali grm. Samo domišljijo je potrebno uporabiti.

Katja Bleiweis Strgar

